

رزومه دکتر سیدمحمد علوي مقدم

دکتر سیدمحمد علوي مقدم، از استادان برجسته دانشکده ادبیات فارسي دانشگاه فردوسي مشهد و داراي دکترای زبان و ادبیات فارسي است. وي در 29 آبان سال 1311 شمسي در خانواده سید محمدعلي بن حاج میرزاحمد علوي ششمی، در سبزوار دیده به جهان گشود. جدش حاج میرزاحمد، از ثقات و سادات باتقوای سبزوار بود.

دکتر علوي مقدم تحصیلات ابتدایی خویش را در این شهر در نزد معلم فرزانه مرحوم حاج شیخ حسن داورزني، در دبستان ملی دانش و با رتبه شاگرد دومی در سطح شهرستان به پایان برد. از دیگر معلمان وی در آن زمان حاج عباسعلی آقابابایی و حاج غلامحسین صدقی و حسین صدقی بودند. همزمان با تحصیلات علوم جدید، در حوزه علمیه سبزوار به تحصیل علوم اسلامي مشغول شد و علوم عربیت و ادبیات و معارف اسلامي را فرا گرفت. از جمله استادان ایشان در آن زمان، حاج شیخ محمدحسن شریعتمداری، آیت الله حاج شیخ محمدتقی عندلیبی خواستار که در مسجد جامع سبزوار تدریس داشت، حاج شیخ ولی الله اسراری که در مدرسه فصیحیه درس می داد، حاج سیدفخرالدین افقهی که در مسجد پامنار جلسه درس برپا کرده بود، و حاج شریخ قربانعلی شریعتی مزینانی در حوزه و مرحوم حاج میرزا اسدالله فاضلی بود که در مدرسه فخریه تدریس می کردند.

دکتر علوي مقدم پس از پایان دوره تحصیلات علوم قدیم و جدید، در سال 1331 به شغل شریف معلمی روی آورد و اولین سال تدریس خود را در روستای نامن- در 35 کیلومتری غرب سبزوار- آغاز کرد و سپس به سبزوار منتقل شد و به تدریس در مدارس این شهر پرداخت. در سال 1336 در رشته زبان و ادبیات فارسي در دانشسرای عالی تربیت معلم تهران قبول شد و در سال 1339 با فارغ التحصیل شدن از این دانشسرا، سالها در دبیرستان "اسرار" به تدریس ادبیات فارسي پرداخت.

در سال 1340 ش، یکی از پنج نفری بود که در رشته دکتری ادبیات فارسي دانشگاه تهران پذیرفته شد و همزمان با تحصیل خود، از سال 1336 تا سال 1349 به سبزوار می آمد و در دبیرستان های این شهر تدریس می کرد و مدتی ریاست دبیرستان «اسرار»- بزرگترین دبیرستان سبزوار در قبل از انقلاب اسلامی- را نیز برعهده داشت.

دکتر علوي مقدم پس از کسب درجه دکتری در سال 1349 از دانشگاه تهران، به تحقیق و تدریس پرداخت و برای تدریس ادبیات فارسي، به دانشکده ادبیات و علوم انسانی مشهد رفت و بیش از سی و پنج سال است که با سمت دانشیاری و سپس استادی، در آن دانشگاه و همچنین دانشکده علوم انسانی دانشگاه تربیت معلم سبزوار به تدریس و تحقیق و پژوهش اشتغال دارد.

دکتر علوي مقدم در سال هاي 1355 ش. در دانشگاههای مصر و در سال 1366 ش. در دانشگاه های اسلام آباد پاکستان و همچنین از سال 1375 تا 1377 ش. به مدت دو سال در دانشگاه های سوریه و حلب، زبان و ادبیات فارسی تدریس می کرده است .

وي تاکنون، در بیش از 50 کنگره و همایش علمی داخلی و خارجی شرکت جسته و و بالغ بر 40 سخنرانی در محافل علمی و ادبی ارائه کرده و استاد راهنمای بالغ بر 60 رساله دکتری و کارشناسی ارشد بوده است. مدتی نیز سرپرست دوره های تحصیلات تکمیلی دانشکده ادبیات و علوم انسانی دانشگاه فردوسی مشهد و نیز عضو شورا و هیئت ممیزه آن دانشگاه بوده است .

از دکتر سیدمحمد علوي مقدم، آثار ارزشمندی در زمینه علوم قرآن و بلاغت، ادبیات فارسی و اخلاق به چاپ رسیده است. از آن جمله :

1. در قلمرو بلاغت: این اثر در زمینه علم بلاغت، بویژه بلاغت قرآن و معرفی و نقد آثار مهم این علم است که در حقیقت، مجموعه مقالات منتشر شده دکتر علوي مقدم تا سال 1372 در نشریات مختلف است. این کتاب در دو جلد، در انتشارات آستان قدس رضوی در سال 1373 چاپ و منتشر شده است.
2. جلوه جمال (نمونه اعلاي بلاغت قرآن)؛ چاپ انتشارات بنیاد قرآن، 1364 ش؛
3. بررسی آیات حج در قرآن مجید؛ چاپ انتشارات مشعر؛
4. معانی و بیان؛ با همکاری دکتر رضا اشرف زاده، چاپ انتشارات سمت، چاپ دوم، 1376؛
5. بیست مقاله؛ شامل مقالات تفسیری، علوم بلاغی، و ادبیات و فرهنگ و اندیشه، چاپ انتشارات «ابن یمین» سبزوار، چاپ اول، 1385؛
6. تطوّر علوم بلاغت؛ (شامل مقدمه المطول با ویرایش و تکمله)، نشر نو، زیر چاپ؛
7. ترجمه «معالم البیان»، با همکاری دکتر رضا اشرف زاده؛¹
8. ترجمه «الاشباح»، ابوفاتح بلخی، با همکاری سیدمحمد روحانی؛
9. ترجمه قانونگذاری در اسلام؛ تألیف آیت الله مدرسی، انتشارات طهوری تهران؛
10. برگزیده اخلاق ناصری، با همکاری دکتر رضا اشرف زاده، چاپ انتشارات توس تهران؛ این کتاب سپس با عنوان «گزیده اخلاق ناصری» در انتشارات پیام نور در سال 1371 تجدید چاپ شد؛
11. ترجمه «المطوّل» (بخش بیان) با مقدمه ای در 250 صفحه در تطور علم بلاغت؛ زیر چاپ؛
12. ترجمه «الاشباه و نظایر فی القرآن الکریم» مقاتل بن سلیمان بلخی (متوفی 150 هـ. ق) با همکاری سیدمحمد روحانی و بر مبنای نسخه تصحیح دکتر عبدالله شحاته، که به همت انتشارات «علمی و فرهنگی» تهران، در سال 1380 ش. برای نخستین بار و سپس در سال 1381 ش. برای دومین بار به چاپ رسید؛
13. ترجمه و تصحیح «الفروق فی اللغه»، تألیف ابوهلال عسکری، با مقدمه ای در 142 صفحه، با

¹ کیمای سخن؛ جمعی از نویسندگان، انتشارات انتشارات دانشگاه تربیت معلم سبزوار، چاپ اول 1381 ش.

همکاری دکتر ابراهیم الدسوقی شقا که در سال 1363 شمسی در انتشارات آستان قدس رضوی و چاپخانه دانشگاه فردوسی مشهد به چاپ رسیده است؛

14. تصحیح و تعلیق «المستخلص فی ترجمان القرآن»؛ با همکاری دکتر رضا اشرف‌زاده، چاپ مرکز نشر فرهنگی رجاء تهران؛

همچنین بیش از 110 مقاله تحقیقی به فارسی درباره زبان و ادبیات فارسی و اعجاز و بلاغت قرآن و... در نشریات ایرانی، مانند: مجله دانشکده ادبیات مشهد، کیهان فرهنگی، کیهان اندیشه، مشکوه، حوزه، اندیشه حوزه، میقات، مجله وحدت اسلامی و نشریات پاکستان و تاجیکستان و چند مقاله به عربی نیز در نشریات کشورهای عربی، از جمله سوریه، اردن، مغرب، و قاهره به چاپ رسیده است.

در سال 1380 همایش نکوداشتی برای این استاد فرزانه، در دانشگاه تربیت معلم سبزوار برگزار شد و به همین مناسبت، کتابی با عنوان «کیمای سخن» (شامل مجموعه مقالات همایش) در 513 صفحه منتشر شد. همچنین استاد به پاس بیش از 45 سال خدمات علمی و فرهنگی و تدریس در مراکز آموزش عالی و ترجمه و تألیف و تصحیح آثار متعدد، در سال 1383 به عنوان یکی از «چهره های ماندگار» جمهوری اسلامی انتخاب شد و مورد تقدیر قرار گرفت.

دکتر مهیار علوی مقدم فرزند این استاد گرانقدر است که هم اینک به عنوان استادیار و عضو هیأت علمی گروه زبان و ادبیات فارسی دانشگاه تربیت معلم سبزوار به تدریس و تحقیق و تألیف مشغول است.

WebSite Dr.Alavi Moghadam : <http://sabzevarlib.com/MASHAHIR/d%20-alavi.htm>